

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYENTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

A vizsgák idején.

Egy-két nap még s az összes tanintézetek kapui bezárulnak s a tanuló ifjuság siet haza a szülők karjai közé — a nyugalomra, a pihenésre, a jutalomra. Aki nem siet, — azt köti a szive-lelke nyughatatlansága s a tépelődés, hogy miként is álljon oda az ő jó, áldozatra kész szülői elé?

Es kezdődik otthon az ítélet, a védekezés, a vádaskodás. Olyan diák alig van, aki metalani mulasztásáért önmagát hibáztatná, vagy csupán csak magát. . . . A viszonyok, a cimporak, a tanárok s temérdek előrántott jogszolgáltatás közbevetetése kerül elő a szennyes mosásához, a gyengeség, a hiba palástolásához. Így szokott ez lenni. Az istenadta szülei szív pedig megengesztelődik és reményl és reményl.

Azon, hogy méltó-e a gyermek a korábbi áldozatokra s hogy nincs-e valami tévedés a szülei ellenőrzésben is, — ezen legkritikábban forog a szó s e felett kevésbé tűnődnek sokan, mint valóban kellene. Hja, a gyermek csak hadd lenne különb, előkelőbb az apjánál: pap, ügyvéd, tanító, bíró s ki tudja még mi más felfelé! Miért turná a földet, vagy miért emelné a kalapácsot: a fűrészt, a gyalut miért rángatná, miért tologatná? A keze miért lenne érdes s a munkától edzett és piszkos?!

Hát csak tovább es tovább, ha bukdaesolva is! Egy diploma majd csak kikerül végre is, az élet pedig másként osztályoz talán, mint a professzor urak. . . .

Gyengék vagyunk mi szülők nagyon, csak egy a mentségünk, hogy őscink is ilyenek voltak s utódaink sem igen lesznek erősebbek és bölcsőbbek — sajna!

Olyan hamar megalkuszunk, olyan könnyen hiszünk s olyan hirtelen válunk csupa szívvel! . . .

Az élet — ez a divatos, hajszos élet, úgy eltolglat a legtöbbünket, hogy nem érünk rá komolyan törődni a gyermekeink iskolai életével s a kísértésekkel, amelyek utjain leselkednek, a

viszonyokkal, a melyekbe behalózódnak s így ér aztán bennünket sok-sok csalódás, keserűség, késő bánat, amelyet nehéz legyőznünk, de csak legyőzzük.

A szülei akarat, erélyesség — mintha csappanna bennünk. Félünk akarni, félünk követelni s eltűnjük, hogy gyermekeinkben nőjjon — a miénk helyett — valami felesleges, valami vad erély, akarat, dac — vagy hogyan nevezzük.

Ha nincs az iskolának kívánt jó hatása — talán magunkra vessünk első sorban s a saját fejünkre szórjuk a hamut. . . .

Azok a régi examenek jutnak észünkbe, amelyeken seregestől jelentek meg a szülék s nem unták el a két-három napi fáradságot sem, hogy személyesen lássanak és saját füleikkel halljanak és a saját szájukkal kérdezősködjének. . . . Hol vannak ezek az idők? Hol vannak ezek a szülők? Egy-kettő jelentkezik, mutatkozik, a többit köti, nyugózi az élet, a földi gond, az új divat.

Az uri asszony odaveti a megszült gyermekét a dajka karjai közé, a bölcsőből kintöttek a nevelők, nevelőnők ügyelete alá, hát miért gondoljon sokat a gyermekeivel a kevésbé ur, a polgár, a szegény ember? Olyan könnyen elsajátítjuk a nagyoktól azt, ami nem nekünk való! Ami nekik sem való!

Ha igazabban volnánk apák és anyák, mint vagyunk, akkor kevesebb aggódás fogdosná a szívünk fáját — így vizsgák idején!

Hát az iskolai társadalom? Nem oka-e ez is, hogy az évi eredmény-sokszor nem kívánatos? Meg van-e a diák-világban a régi testvériség, a szamitas nélkül való segítő szeretet? Erzik-e az egyes osztályok az egység lelket a keblükben? Van-e osztály-szellem, osztály-büszkeség? Van-e közös bánat az egyesek hibái miatt? Van-e közös elszörnyűködés az egyesek megatalkodottsága felett? Van-e valami abból, amit Pál apostol követelt a korinthusiaktól?

Azokra az időkre emlékezünk, a mikor

az osztály kitünői, mint segédtanárok sürögtek-forogtak a gyengébb tanuló társaik körül, a mikor examen felé megteltek a tanulásra alkalmas helyek apró csapatokkal és egy-egy a többi közül ojtogatta a maga lelkének friss hajtásait a többi lelkébe, hogy egy is el ne vesszen a kicsinyek közül.

Van-e ebből a szeretetből valami még az iskola társadalmában, abban a hajlítható, mindenre fogékony diák szivekben?

Ha nincs az iskolának kívánt jó hatása — nem vethetünk-e arra is, hogy a diákgondolkozás is megváltozott, hogy a modern világ számító esze kárára vált az emberi nemes érzések érvényesülésének? Örvényben van már a serdülő ifjuság is, a kalmár szellem szennyes örvényében.

Hát a tanárok? A tanítók társadalma? Hát ez nem okolható-e valami eredménytelenség miatt? — A diák s a szülő felettebb hajlandó a tanárokat vonni felelősségre az iskola ferdeségéért s a tanulók gyöngeségéért. Ez a legkényelmesebb védelmezés. Ridegek, atyáskodás nélkül valók, a tanórákhoz mereven ragaszkodók. . . . Hivatalnokok, akiknek cseppetnek s akik leteszik a könyvet a cseppetű szóra, mint a kőműves a kalapácsot vagy kanalat és hátat fordítanak az iskolának, átnéznek a diák fején s nem törődnek azzal, hogy a tantermen kívül miféle befolyások alá kerül a fejletlen diák és hol állja útját a diák lelki fejlődésének s erkölcsi épségének valami nehezen elhengeríthető kő, sőt azzal sem törődnek, vajjon nem vállalanak-e ők — éppen ők maguk — ama bizonyos köve!

Halljuk ezeket a vádakot s fáj tőlük a szívünk. Jobbaknak szeretjük hinni a legmodernebb tanárokat is; de — fájdalom! — a mióta a tanári foglalkozás is kenyérkereset és főképen csak az — fel-felbukkannak bizonyos kísérteties alakok a tanári társadalomban is, akik leszálítják a tanárságot arról a magaslatról, ahol mi láttuk és latni szeretnők mindvégig.

Emlékeimből.

Kovácsné Nagy Lujza működésének 25 éves jubileuma alkalmából.

Irtta: KRAMMER ZSOFIA.

Soha annyi érzés meg nem szállott, soha annyi emlék fel nem rajzolt bennem, mint most, hogy a tollat a kezembe veszem. Ugy ellepnek, úgy eltöntenek nagy fényességükkel, hogy szinte botorkálók közöttük szédülő aggyal; nem a sötétségtől nem látok, a mérhetlen fényességben vakult el lelki szemem. Tapogatozva járok s keresem a szókat. Szeretném, ha virággá változnék valamennyit s ráhullana fehér ragyogással, édes illatával arra az utra, melyen jár és járni fog a jövő időkben. Megállok és nézek vissza. Minden egyes gondolat, mely visszavisz a multak közé, szeretném ha himes szárnyu madár volna s vezetné azokat, kik menni vágnak (tudom, sokan vannak) a szeretetnek utján ahhoz, ki mindig élő lenyege volt a szeretetnek. Gyönyör forrása ezen az uton minden kicsiny lépés, minden visszazálló emlékezés.

Multkor jutott eszembe, Bársony István felolvasása alatt, mikor kicsiny rajzanak legkedvesebb, legjóságosabb alakjáról (egy intézet igazgatónőjéről beszélt), hogy soha íróhoz rajzának élő mintája oly közel nem volt, mint akkor este. Mikor róla olvasott, az az érzésem támadt, hogy a sok-sok ember közül, aki igazgatónőnként igazán ismeri, a lélekbeli kapcsolat felvillanásával, most mind egyet gondol: »Ó az!« Nem is gondolhatott másra s szinte kérdeztük: lehetséges, hogy még egy hasonló volna vagy az író álmolta csak meg így, nem is sejtte, hogy közülünk szakította ki magának a képet?

Milyen édes, milyen végtelen rajongás fűzött hozzá mindnyájunkat. Mennyi csodálatos mese szövődött róla közöttünk, elhalmozva mindazzal, amit a gyerekképzés fenségesnek, szépnek talál. A fehér iskolai falak közt keltek szárnyra a legszínesebb álmok, legragyogóbb sugarak, hogy körülfonták. Folyosó melyében, vagy padok zugában húzódtunk össze s mondtuk el egymásnak, amit leve-lopva megtudhatunk róla. Kifestettük őket gyermekképzésünkkel s szebb volt az a mese számunkra minden tündérmesénél. Ugy hordtuk azt össze, mint parányi fecskék minden egyes szalát kicsiny kis fészkekhez. Szeretettünk hozta minden parányát s az ő végtelen szeretete forrasztotta egybe. Mert csodálatos a gyermekek. Olyan, mint a legkényesebb virág, folyton édes, nem perzselő jótékony melegségre vágyik. Soha sincs neki elég abból. Folyton áhitozza. Nem tudja mutatni, mint vágyik utána, de epp azért, mert csak bensejében él s külső eszközökkel felszínre hozni nem tudja: erősebb is benne. Mert rejtekben van, kutatásra, felfedezésre vár. Dadogóan félénk a gyermeklélek s mégis e félénkség alatt mennyi szépség rejlik. Csak fel kell ebreszteni: csak megtalálni kell azt a pontot, mely lelkének lenyege s akkor odaadóbb, rajongóbb szeretet az igazi gyermekeknél nincs. A természet oltotta ezt bele s azért nem is érdeme. Hanem az, aki felkeltette benne, aki ápolja s helyes utra tereli ezt az érzést, aki bele-csepegteti — nem pusztá tanító szavával, — hanem önlényegét adó nagy melegségével, az teremti meg számára a legszebb, a legnemesebb lelki birodalmat, az adja meg neki az élet igazi értékét. Mi, akik rajongással vettük körül, mesét mondtunk róla, mi el tudjuk mondani,

mit adott nekünk az a jóságos, ki nem alvó, egyenlő szeretet, s büszkéek vagyunk érzéseinkre, mert nem a mi érdemünk, ő váltotta ki lelkünk-ből, Néki tartozunk azért halálával.

Elmultak az évek. Kikerültünk az életbe. Sokunkon végig tiport az: néhányunkat fel-emelt. Atláboltunk kisebb-nagyobb küzdelmeken, csöndes csalódásokon, kedves örömhökön, fájó fájdalmakon. Szemébe néztünk néhányszor az életnek. Sokat felejtettünk és tanultunk is valamicskét. De egyet elfelejtettünk, egyet másképp tanultunk, másképp értékelünk nem lehet: azt, amit 9-10 éves gyermekkoromban s azontul öt éven át mindennap hallottam igazgatónőnk ajkáról, mely megnyilvánult minden gondolatában, minden tetteben, lelkünket betöltő jóságos szavában: »A női élet legnagyobb kincse a szeretet.«

Vége a meséknek. Csak az emlékek szállnak. Vissza osonunk hozzájuk lopva, titkon és szeretnők ismét feltalálni őket. Azokat a csodásan szépeket, melyek ott csendültek meg az iskola-padokban. Azokat, melyek előtt — él-tünk volna bármit is at — ma leborulnánk édes zokogással, ha újból szólnának őket, amik hallatára gyönyörteljes ujjongással ujjongna fel lelkünk, ha újra mi mondanók. Ha meg egyszer beülhetnénk keskeny padjainkba, mi — akik egy kissé mind gázoltuk az életet, — s hallgatnók áhítatos hallgatással azokat a szókat, melyek kiváltottak lelkünk-ből minden szebb érzést, feltaláltak s érvényre hoztak bennünk mindent, mely a lelki életben értékkel bír. Es megadták nekünk, ami után vágytunk. Sokszor többet is, mint amit tudni akartunk, kevesebbet soha. Hanem ami többet kaptunk, mindig oly értékes volt, hogy soká soha

Nem az ilyenek ingerlik-e fel a modern diákban a harcot, az ellenállást, a kihívó viselkedést — a legmerevebb szélsőségekig? Nem válnak-e aztán bizonyos eredménytelenség okáivá is?!

Bizony nehéz, nagyon nehéz ma tanárnak lenni s szinte napenkénti félelemmel gondolni arra, hogy — talán egyesek hibái, tökéletlenkedései miatt — nem kell-e a leghivebb munkásoknak is a szilaj ifjuság szeszélyének kitevé lenniök és hivatásuktól elhidegülniök?!

De hát a felesleges hatóságok?! A száz szemű gazda szemével néznek-e és látnak-e? Van-e bátorságuk tudni a tudnivalókat s itélni az itélni valókat?! Ha a kenyér vezeti a pályaválasztásban már a tanárt is, nem kell-e éberebben őrködni a szent letétemény felett, a szülők, gyermekek, a család, nemzet és minden egyház jogainak tiszteletben tartása végett?

Mert családok sorsa, boldogsága, a nemzet és egyházak becsülete, tisztessége érzi meg az iskola hibáit és erejéit. S ma, amikor a forrongó társadalom nem bír a beléje dobott füstölgő üszkők oltogatásával, amikor az egész nemzet — mint a tűzokádó hegy — folyvást háborog és új formákba kíván illeszkedni; ma százszoros figyelemmel kell az iskolák felé fordulni azoknak, akik végtszességük a nemzet életében is; mert — végre is — az iskolán kellene megfordulni a nemzet reformációjának s valami szomorú visszhang az, hogy a nemzetet illetéktelen és hivatlan tényezők által támasztott szelek hajtogatják és forgatják ide meg oda.

Emlékezés Kerbolt Istvánra.

A tolnamegyei községi és körjegyzők egyesületének, amint már jelentettük, nagy gyász van. Csaknem husz éven át vezére, nyugalomba vonulása óta diszelnöke, a feledhetetlen, kedves családtagja, a minta barát, a képzett, kötelesegtudó, munkás jegyző: Kerbolt István meghalt.

Hosszas betegsége dacára váratlan volt a hír, amely halálát jelentette és éppen ezért kartársai, tisztelői, barátai nem jelenhettek meg utolsó végtszességén olyan nagy számban, a mint óhajtották s kartársai nem róhatták le így vele szemben a kegyelet adóját, miként azt Kerbolt István emléke megérdemelte volna.

De tudja az ő elköltözött lelke, hogy nem a szeretet hiánya, a volt vezér iránti köteles figyelem és tisztesség, csupán az idő rövidsége okozta ezt. En is néhány virágot szórok sírjára; az ő emlékét kívánja szolgálni e néhány

sem vállott. Nem volt nehéz, mert mindig érdekes volt; nem csigázott túl, mert mindig úgy hallottuk, mint a legegyszerűbb dolgokat. Csodálatos, lélekbeható ereje volt azoknak a magyarázatoknak. Tudtunk sírni s lelkesedni rajta, oda vitt bennünket, amerre ő akarta. Számunkra más világ nem létezett akkor, mint amit élénk rajzolt. Lélekzetfojtott csendben épp oly szépek voltak nekünk a sokaktól szárazaknak mondott nyelvtani magyarázatok, olvasókönyvünk verseinek elmondása, mint később Amerika és Afrika földrajzi magyarázatai. Egy volt csak, ami mindezeknél, minden egyebeknél szebb volt előttünk ajakáról hallva: a magyar történelem. Mily türelmetlenül lestük az órákat s mily nehezen váltunk meg azoktól. Mennyi tűz, melegség pezsdült fel a mi kis szívünkben: lobogó, fenyves lángját ő gyújtotta bennünk.

Sokat, igen sokat tanultunk tőle. S mert saját lelkét adta mindegyik szavában, azért voltak olyan értékesek nekünk. S tudott még valamit, ami csak a kiválasztottak sajátja: meg tudta találni a gyermeklelkét. Abba a természet oltotta bele a szeretet utáni vágyat s azért nem is érdeme. De aki fel tudja benne ébreszteni az érzések legnemesebbikjét, aki ápolja és helyes irányba tereli, aki belecsepegteti, — nem pusztán tanító szavával, hanem önlényegét adó melegségével: az teremti meg számára a legszebb birodalmat, az adja meg neki az élet igaz értékét.

S azért szeretném, ha virággá változnék ma minden egyes szavam s ráhullana fehér ragyogással, édes illatával, arra az utra, amelyen elindult, s halad rajta most is s a jövőendő időkben, (Adja Isten, hogy igen sokáig!) Ha minden visszazálló gondolatom himes szárnyu, édesszavu madárkává válnék s vinne mindenkit magával a szeretetnek utján Óhoz, ki élő lényege volt mindig az örök szeretetnek.

gyarló sor: adom szeretettel, fogadtassék elnézéssel.

Kerbolt István 1846. évi december 7-én született Dombóváron, valamikor jómódu, de később elszegényedett iparos családból. Sorsának mostoha sága folytán magasabb iskolai képzettséget nem szerezhetett, de a formai képzettség hiányát vasszorgalmu önképzéssel igyekezett pótolni. Katona lett. Szolgálati idejére esett az 1869. évi dalmáciai fölkeles leverése, amelyben ő is részt vett. Egyik ütközetben oly hősiiesen viselte magát, hogy *első osztályu* vitézségi érdemrendet kapott és mint a 44. gyalogezred történetében meg vagyunk írva: az ő hőstette nemcsak az ütközet kimenetelére, de az egész hadjáratra döntő befolyással volt, amennyiben a dalmátok, egyik vezérét nyolcszáz lépés távolságra az ellenség golyózápóra között célba vette és lelőtte. Katonai évei alatt felebbvalói mindenkor a legnagyobb elismeréssel adoztak iránta. Brigadéros: Joannovics generális váltig marasztalta, hogy ne menjen vissza a polgári életbe. De ő nem kívánt ott maradni, így aztan megvála a katonaságtól, világlátótan, ember és közismeretekben az önképzés által megerősödve a régi rendszerű jegyzői vizsgát letette s nemsokára majnai uradalmi jegyzőnek választották meg, orozai székhellyel. Itt azonban csak néhány évig működött, mert már 1876. év tavaszán a regölyi jegyzői állásra hívták meg. Első felesége Bernrieder Józsefnének nővére volt, aki korán meghalt, két kis árva hagyván maga után, akik azonban csakhamar követték anyjukat a sírba. Második felesége néhai Schreyer Karolin volt, akitől négy gyermeke született. Kettő kiskorában meghalt, kettő él: Kerbolt Károly hosszuhetényi káplán és Kerbolt Béla, ki a kereskedelmi minisztériumban van alkalmazva. Harmadszor is nősült, elvevén mostani özvegyét felsőőri Nagy Ilonát. Ezen házasságából két kis leánya maradt: Kerbolt Ilonka és Erzsike. Betegsége négy évvel ezelőtt kezdődött általános elgyengüléssel és lesóványodással, amelyet négy-öt szelítés követett, úgy hogy a régi hatalmas testű ember megtört egészen. Pécssett folyó évi május 31-én reggel 4 órakor, a haldoklók szentségének többszöri ajtatos felvétele után, munkás életének 63-ik évében csendesen elszenderült. Temetése június hó 1-én délután 6 órakor nagy részvétellel ment végbe, a regölyi sírkerti kápolna alatt levő családi sírboltba helyezték el örök nyugalomra elhunyt nejei és gyermekei mellé.

Kerbolt István ritka jó szerető férj, gyermekein valósággal rajongó szeretettel csüngő édes apa és véghetetlen jószívű rokon volt. Még évtizedek mulva is megkönnyezte édesanyját, elhalt hitveseit és gyermekeit. Gyermekeinek kitünő nevelést adott, visszagondolván saját mostoha sorsát és arra, hogy mily küzdelem és lelkierővel küzdötte le formai képzettségének hiányát. Buzgó, vallásos ember volt. Erre vall az a szép ténye, hogy boldogemlékü Szemenyei Mihály volt regölyi plébánossal együtt építették a regölyi temetőben levő csinos kápolnát; alatta sírboltot készítették; ott nyugszik a falu lelkesze és a falu jegyzője együtt, symbolizálva az életben megalkotott együttérzést és együttműködést.

Minő szép vonás!

Betegsége kezdetén aggodó gonddal szedte össze elhunyt hitvesei és gyermekeinek földi maradványait, azokat mind a kápolna alatti sírboltba vitette, a hová ő is bevonult szerető édes anyja mellé.

Minő kegyelet, ragaszkodás, szeretet ez!

Nagy gondal nevelte gyermekeit, de különösen a szép tehetségű Károlyt, aki először jogot végzett, önkéntes lett s most mint felszentelt pap szolgálja hazáját és egyházát Hosszshetényben.

Sokszor elszavalta gyermekeinek, ha ezek atyjuk terhen könnyíteni akartak:

„Mert látod, én szegény ember vagyok,

Öröklül rád nem sokat hagyok,

Legfeljebb mocsoktalan nevet:

A tömegnél hitvány érdemet!”

Igaz volt. Ha semmi egyebet, de igazán mocsoktalan nevet hagyott gyermekeinek, akik mint képzett, teljes emberek tanuságot tehetnek az összes ismerős barátokkal együtt arról, hogy az elhunyt igaz férju, igaz apa volt.

Kerbolt Istvánnak, mint regölyi jegyzőnek alkotásait, nem jelzik országos hírű dolgok, csak az — és ez szerintem községi jegyzőnél min-

den, — hogy mindenkinek mindene volt. A községe és népének igaz atyja, határozott és biztos kezű vezetője, tanácsadója. Ezért a közseg egyeteme éppen úgy, mint az egyesek, határtalan bizalommal viseltettek iránta és ő hatalmas eréllyel és végtelen jóságos szívvvel tette magát erre érdemessé, erősítette meg, bástyázta körül nem kis tekintélyét. Volt kedves munkatársával, a falu papjával karöltve fáradozott a regölyi zárdá megteremtésén és ezzel a gyermek, illetve népnevelés nemes céljait szolgálta, ugyancsak ezen munkatársával együtt létesítették a szép temetői kápolnát. Gyönyörű alkotás mindkettő: a népnevelés és Isten dicsőségének csarnokai. Mint jegyző pontossággal, ügybuzgalommal véggezte dolgait községe és felebbvalóinak teljes meglegedésére. Kis, de jelentőségteljes kört jelölt ki számára a sors és azt betöltötte, mint egész férju, teljes becsülettel.

De volt Kerbolt István más is, nemcsak regölyi jegyző. Ő volt 20 éven keresztül a Tolnavármegyei községi és körjegyzők egyesületének elnöke s nyugalomba vonulása óta örökös tiszteletbeli elnöke.

Es itt volt ő legnagyobb! Nem tudom, azért-e, hogy ebben a minőségében ismertük legjobban, vagy azért, mert itt ragyogtathatta teljes tudását egész valójában.

Résztvett már a megyei egyesület megteremtésében is; a Perczel Dezső alispán elnökelete alatt tartott első, illetve alakuló közgyűlés megválasztotta végrehajtó bizottsági tagga, később a választmány tagja lett, miglen 1886. évi június 7-én nagy lelkesültséggel megválasztott elnökké, amely tisztséget három év leszámításával 1907. évig, tehát csaknem teljes 20 évig viselte. Ezen kívül a központi országos egyesületnek is választmányi tagja volt és annak munkálkodásaiban is mindig tevékeny részt vett. Lemondása után örökös tiszteletbeli elnökké választott.

Mint elnök hatalmas tudással és eréllyel vezette az egyesület ügyeit. Működésén keresztül vonul azon eszme lelkes megvalósítása, hogy az egységes erőlkifejtés, összetartozandóság, tömörülés érzését felkeltse, fejlessze; hogy az egyesületet az öntudatos, egységes munkában tömörítse és itt — fájdalom — sok, sok keserű csalódás érte.

„Nem tudom, átok van-e ezen a népen!... De Kerbolt István hatalmas tudása és erélye itt merült ki. De ez nem az ő hibája, sőt érdeme ennél nagyobb!

El-elkeseredett a tapasztalt közöny felett; de soha csüggedést nem ismerő akarásával, minden közöny dacára, a tolnamegyei egyesületet a többiek fölé emelte.

Az ő elnöksége alatt lett az országban legnagyobb az árvaházi alap, amelyben lelkes munkatársa: Klimes Antal mostani elnök támogatta; az ő elnöksége alatt létesült a milleniumi ösztöndíj-alap.

Elnöki megnyitói, ünnepélyes alka'makkor tartott beszédei szépek, tömörek, világosak és magyarosak. Kifejezései, előadási módora választékos és mindig a tárgyhoz illő volt. Jo alakja és beszédes arckifejezése csak emelte a hatást.

A millenium évében tartott diszközgyűlési megnyitója és isteni tisztelet után elmondott fohásza remek; ebben kicsúcsosodott egész lelke, szíve és magyar volta. De szép az 1889. évi június 17-én tartott közgyűlés alkalmával előadott elnöki jelentése is. Ezen elnöki jelentésében a községi jegyzői állás fejlődésének és az egylet keletkezésének rövid, de tömör vázlatát adja, tevékenységre buzdítja azokat, akik az egyesületi életet semmire sem becsülik, rámutatva az uttörőkre, azok fáradozására és munkálkodására.

„Szép és nemes példával mentek ők előre, s ha hozzájuk méltók akarunk lenni, okvetlenül követnünk kell őket“, mondja ezen megnyitójában és ezzel áldozott azok emlékének, kik a jegyzői állást kiépítették.

Mily szép, követendő példája az elődök megbecsülésének!

Remek az 1892. évi június 21-én tartott közgyűlésen mondott jelentése is, a jegyzői állás államosítása küszöbén. Aggályait fejezi ki a reformjavaslat felett, nem találván meg abban a község és községi jegyző között fennálló erkölcsi kapcsolatok fentartására szükséges garanciát, mely a jegyzői állásnak egyszersmind bizalmas jelleget is kölcsönöz és ezért aggodalma van; de megjegyzi, hogy nem a hivatásuk magaslátan álló tolnamegyei jegyzőket félti, hanem a községek és jegyzők között fenálló és okvet-

lenül szükséges kapocs meglazulását és ebben nagy veszélyt lát.

Mily szép gondoskodás a féltve őrzött községek és kartársai iránt!

Lehetne még sokat, nagyon sokat felhozni halottunk lelki világának, gondolkodásának, szívének, eszének megmutatására, de ez már túllépné jegyzetem szűk keretét. Csak még annyit, hogy ha ő kedvező anyagi viszonyok között nagyobb tanulmányokat vegezhet, akkor nagy tehetségénél, sziklászilárd jelleménél fogva az ország vezető emberei köze küzdötte volna fel magát! De itt is vezér és egész ember volt!

Szeretett volt elnököm! Mindezeket még szebben szerettem volna elmondani nyitott sírodnál, de te ugy siettel elhalt kedveseid közé, hogy még egy napi, sőt egy percnyi gondolkodási időt sem adtal.

A ki ott nyugszol a történelmi regölyi sáncok ormán a tied porai között: fogadd tőlem szeretettel e marék virágot.

Igazad lesz egykor, talán nemsokára: tömörülünk, küzdünk, együtt érzünk!

A te vezérségedet, értünk való küzdésedet, emlékedet nem feledjük! Hazádat karddal, a közügyet becsülte! szolgálatod: nyugodj békében!

A szerető hitvesnek és gyermekeknek nyithet és csendes megnyugvást!

Tolnanémedi, 1909. június hó.

Oravszky László.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés Szekszárd r. t. város képviselőtestülete f. hó 19-én dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Szabó Ferenc és Szuliman György képviselőknek jegyzőkönyv hitelesítőként történt felkerése után a polgármester bejelentette, hogy Molnár Lajos rendőrkapitánynak 6 heti szabadságot adott és hogy szükségesnek tartja a rendőrkapitány egészségi állapotának megvizsgálását. A képviselőtestület az előterjesztést tudomásul vette, a rendőrkapitányt felhívta, hogy a hivatal vezetését a rendőr alkapitánynak adja át. A napirend során: 1. A rendőrségi szabályrendeletet megállapították. 2. Csendőrségi laktanya építését elhatározták attól függőleg, hogy azt a kincstar legalább 25 évre, a befektetett tőke 7 %-át tevő haszonberet bérbeveszi, elhatározták továbbá, hogy építési telkét az August-arvahalap tulajdonát képező Wosinszky Mór-utcai telket m gveszik és az építési költséget kölcsön útján fedezik. 3. A szigeti, városi birtokot védő töltés megteremtését munkálatainak megkezdését megengedték s a területet a szabályozási munkát végző Nádor-csatorna társulatnak díjtalanul átengedték. 4. A Magyar-utcában a szabályozási vonalat megállapították. 5. Simontakacs Ferenc és társainak ut elcserelés iránti kérelmet Simontakacs József és dr. Zsigmond Ferenc hozzájárulása után elutasították. 6. Csapó Jenő kényvet utca terület árának megterítése alul való fölmertes iránt elutasították. 7. Bertalan István villamostelepi fűtő fizetését január 1-től ki fizetni határozták.

HIREK.

Tisztelettel kérjük az előfizetéseket megújítását s a hátralékok beküldését!

— **Kitüntetés.** A király *Paál* Józsefet, *Eszterházy* Miklós herceg dombóvári uradalmanak jószágfelügyelőjét a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ezt a kitüntetést az egész vármegyében őszinte örömmel fogadták, mert a vármegye mezőgazdasági állapotának előrehaladásában a kitüntetett kiváló érdemeket szerzett, de különös örömet keltett a királyi kegy megnyilvánulásának jele Dombóváron, amelynek fejlesztése és felvirágoztatása körül a kitüntetett nagy odaadással fáradozott.

— **A pécsi főügyész Szekszárdon.** Felber Arthur pécsi főügyész f. hó 21-től 23-ig Szekszárdon időzött s itt megvizsgálta a kir. ügyészeg ügymenetét.

— **Szabadság** *Jeszenszky* György báró, gyónki főszolgabíró szabadságra ment. Távozlata alatt a főszolgabírói hivatalt *Fidh* Elemér báró szolgabíró vezeti.

— **Kitüntetett uradalmi főtiszt.** Lélekemelő ünnepély folyt le e hó 20-án Apponyi Géza gróf főispán hűgyészi kastélyában. Főispánunk az nap délután 3 órakor adta át a 49 évi buzgó és hű szolgálata által jól kiérdemelt arany érdemkeresztet, mint a legfelsőbb királyi elismerés jelét dubniczai Dubniczky László uradalmi számtartónak. Az ünnepség a legszűkebb családi körben folyt le, amelyen a grófi családon kívül, csak az ünnepelt családtagjai és csak néhány meghívott vendég vett részt. Főispánunk szép szavakkal emelte ki ősz főtisztje érdemeit, ki, ugymond, az uradalom pénzügyi és gazdasági ügyeit közel két nemzedéken keresztül oly teljes odaadással és fényes eredménnyel szolgálta, hogy a pedánságig pontos és ügybuzgó tisztviselőt a grófi család az évek hosszú folyamán már nemcsak a szolgálatát hűen betöltő tisztviselőnek, de mintegy a családhoz tartozónak tekinti. A kitüntetett főtiszt működését az uradalom körén kívül a Vöröskereszt-Egylet is méltatta már a közel multban disz-oklevéllel és így annál nagyobb öröme szolgál, hogy a 49 évi buzgó és hűségessé szolgálata által méltán kiérdemelt ezen fényes kitüntetést is ő tűzheti kedvelt főtisztje mellére. Az ünnepelt meghatótt hangon fejezte ki őszinte köszönetét az elismerésért. Az ünnepséget megelőzőleg a főispán ebédet adott, melyen felköszöntőt mondtak a főispán, Kollmann Gyula jószágfelügyelő és Klimes Antal főjegyző. A főispán puritan gondolkodásmódját kitűnően jellemzi, hogy bár az ünnepelt 49 évig egyfolytában szolgálja ugyanazon uradalmat, a kitüntetésre — éppen, mert az ő gazdatisztjéről volt szó — nem ő, hanem a földmivélségi magas kormány felhívására a megyei gazdasági egyesület tette meg a kezdeményező lépést. A kitüntetett főtisztet, ki megnyerő, udvarias modoráért általánosan kedvelt az egész környéken, kitüntetése alkalmából számosan üdvözöltek. Mint a hűség, az igazi kötelességteljesítés mintaképét, mi is ismételten üdvözöljük a derék férfit.

— **Lemondott képviselő.** *Gonda* Béla szekszárdi városi képviselőtestületi tag, Szekszárdról való elköltözése folytán tagsági jogáról lemondott. Helyébe *Ditrich* János póttag fog behivatni.

— **Kitüntetett pénzügyőri szemlést.** A király Urspringer Mátyás dunaföldvári pénzügyőri szemlést 40 évi hű szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Az érdemkeresztet f. hó 20-án, Szekszárdon, nagy ünnepséggel adták át. A pénzügyőri laktanya udvarán diszben sorfalat állt az összes pénzügyőrség. A kitüntetett Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató szép beszédet intézett, majd *Farbaky* főbiztos mellére tűzte az érdemkeresztet s átnyújtotta a pénzügyőrség tisztjeinek, altisztjeinek ajándékát, egy disz aranyórát. Delben bankett volt a Szekszárd Szállóban, hol *Brey* Imre p. ü. tanácsos h. pénzügyigazgató a királyra, *Tékus* Vilmos p. ü. tanácsos az ünnepeltre, *Farbaky* főbiztos pedig Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgatóra mondtatott felköszöntőt.

— **Jubileum.** *Kovácsné Nagy* Lujza, a szekszárdi polgári leányiskola igazgatónője a folyó tanévben töltötte be tanárnői működésének 25 ik évét. Ezt az alkalmat felhasználjuk a jubiléumnak *Mirth* Lászlóné elnöklété alatt csoportosult volt tanítványai s folyó hó 28-án tartandó ünnepélyen fejezik ki volt tanárnőjük iránt ma is változatlanul élő szeretetüket. Az ünnepély programja szerint a mondtatott napon délelőtt 10 órakor dr. *Fent* Ferenc szentszéki tanácsos, a belvárosi templomban szent misét mond, utána a városház közgyűlési termében folyik a tulajdonképeni ünnepség, melyen *Mirth* Lászlóné tartja az üdvözlő beszédet.

— **Távozó segédlelkész-hitoktató.** A szekszárdi ref. hívek körében nagy szomorúságot okozott *Baksay* Sándor dunamelléki ref. püspök ama legújabb intézkedése, hogy *Göde* Lajos szekszárdi ref. segédlelkész-hitoktatót Budara helyezte át. *Göde* Lajos körülbelül két évet töltött Szekszárdon s nemcsak mint egyházi szónok tünt ki nagy ékesszólásával, de teljesen rendbehozta, u. alapra fektette a ref. hívek hitoktatás ügyét s e mellett, mint felvilágosodott pap a mozgékony társadalmi ember szerepét is igen jól töltte be, részt vett minden vallásos, hazafias, vagy társadalmi mozgalomban, híveinek nemcsak jóakaratu tanácsadója, de legőszintebb barátja volt. Igazán elmondhatjuk, hogy a református híveknek, mintegy jó szelleme távozik Szekszárdról, nagy, sőt betölthetetlen ürt hagyva maga után. *Baksay* Sándor

püspököt bizonyára fontos okok készítették reá, hogy a távozó segédlelkészt Szekszárdról, erről a mondhatni legexponáltabb helyről máshová helyezze, ennek dacára a ref. hívek körében mozgalom indult meg, amelynek célja *Göde* Lajosnak visszatartatása, illetve a közeli jövőben való visszanyerhetése. Adja az ég, hogy sikerre vezessen a ref. hívek eme mozgalma s egy egész gyülekezet osztatlan ragaszkodása birja reá a rendelkező püspököt az áthelyezés megmástitására.

— **A szekszárdi Chevra Kadisa 50 éves fennállásának jubileuma.** Sokszor megbámuljuk a zsidó áldozatkésztséget, összetartást, amely szegényeik megsegítésében, gyámolításában — a mai általános szeretetlenségben nem egyszer olyan impozáns módon s mintegy meseszzerűen, a más vallásuakat mintegy megszegyenítő fenégségben nyilvánul meg. A legkisebb helyeken is meg van a szent egylet, a Chevra Kadisa, mely voltaképen eredetileg temetkezi egylet volt, a szegény elhagyottak eltemetetésére, amely idővel a jótékonyág nemes, emberbaráti intézményévé fejlődött. Szekszárdon is évek hosszú során működik már ez a szent célu egyesület, úgy hogy e hó 20-án már 50 éves fennállásának jubileumát ünnepelte meg. Az ünnepség a templomban kezdődött, ahol *Rubinstein* Mátyás dr. magas szárnyalású imát mondott, amely után az egylet nemes célját ecsetelte, gyönyörűen fejtegetve az istenség lényegét. »Ő eszménye az erőnek, a hatalomnak, az igazságnak, a békének, a bölcseségnek — s ő eszménye a szeretetnek: Izrael Istene a szeretet Istene. A harag, a gyűlölet, a megtorlás Istene is, hogy a bűnös riadjon vissza az őt romlásba döntő büntőtől. Nem haragot lehel ez az Isten, de szeretet árad belőle. Aztán így folytatta: »Vegtelenységének, mindenhatóságának a lehetete árad felénk mindenünnen a nagy természetből, azt sugározza felénk a nap ragyogása, azt hozza hírül nekünk a tenger vizeinek haragosa, azt hirdeti nekünk a megdöbbenő méretű, egbekapaszkodó hegyóriás, arról szól a vihar zuga, a százados tölgy susogó lombja, a virág bája, szinpompája s a lengő fűszál, arról szól a parányi állat s a pusztai vadja, a rengő kalásztenger s a gyümölcs vidító mosolya — s Istennek a szeretete megnyilatkozik künn, körülöttünk s megnyilatkozik mi bennünk, a szeretetnek bennünk kelő indulatában, bennünk serkenő sugallatában. Meglátjuk a nyomort, megindul a szívünk, sietünk enyhíteni a kinzó éhséget, felruházni azt a fázó, didergő kis testet, melegséget vinni s meghittséget a szűkölködőknek zord, rideg, fázós hajlékába, orvoslást nyújtani a kinjai között vergődő betegnek, irgalmasságot cselekedni azzal az elhagyott testvértelen halottal: Isten hangja szólalt meg bennünk, a szeretet Istene, Izrael Istene, ki amilyen erős, hatalmas, olyan irgalmas, könyörületes.« A nagyhatást keltett beszéd után diszközgyűlés volt, amelyen *Krón* Ferenc dr. mondtatott tartalmas elnöki beszédet, majd *Leopold* Sándor és dr. *Leopold* Kornél fejtegette az egylet nemes hivatását. Végül *König* Géza olvasta fel az egylet szépen megírt 50 éves történetét. Este 50 teriteki bankett volt a kereskedelmi kaszinóban, ahol *Rubinstein* Mátyás dr. *Krón* Ferenc, dr. *Leopold* Kornél, dr. *Gulyás* József, a ref. egyház képviselőtében *Szendrei* László egyháztanácsstag, *Sarkadi* Andor és mások tartottak átszellemült beszédet.

— **Sikerült vizsgák.** *Linhardt* Alfréd szigorló orvos sikeresen leszigorlatozott a budapesti tudomány egyetemen még e hó elején, *Linhardt* Melánia pedig ugyancsak Budapesten e hó 23-án egyhangú kitüntetéssel tette le első orvosi szigorlatát.

— **Kitüntetett iparos.** Az országos Ipar-egyesület *Debulay* Imre szekszárdi geplakatóst a tanoncnevelés terén szerzett érdemei elismerésül ezüsteremmel tüntette ki. A ma inasából lesz a jövő iparosa. Nagy erdekek fűződnek tehát ahhoz, hogy a tanoncoknak nem csak szakmabeli kiképzése, hanem tisztesség- és kötelességtudó ifjúvá való nevelése olyan módon történjen, hogy iparosostályunk elérje azt a szellemi színvonalat, amely nélkül az ipar fejlődéséről beszélni sem lehet. Ezt a célt derekasan szolgálta ifjabb iparosainknak kitüntetett érdemes tagja s ezért szíves örömmel üdvözöljük mi is kitüntetésé alkalmával.

— **Választmányi ülés.** A központi járási jegyzőegylet választmánya folyó hó 24-én, *Purth* Adolf elnöklété alatt ülést tartott és az ez évi értekezlet helyéül *Kistengelicet* jelölték ki. Az értekezlet szeptember hó első felében tartatik meg.

— **Arckép leleplezés.** A siogárdi polgári olvasókör Virányi Karolynak — mint a kör megalapítójának — arcképet tisztelete és hála jeleül megfestette s azt folyó évi június hó 27-én d. u. 4 órakor fogja a kör helyiségében ünnepélyesen leleplezni és utána zártkörű tárcmulatságot tart. Belépő-díj személyenként 80 fillér. Jó zene, étel és italokról gondoskodva van.

— **Választás.** Hárty Ernő bonyhádi főgimnáziumi hittanárt a szekesfővárosi II. kerületi érseki főgimnázium mellett fentartott Rákóczi kollégiumba tanulmányi felügyelővé választották meg.

— **Fölmentett orvos.** A főispán dr. Macaveu Brutus kórházi alorvost állásától fölmentette.

— **Nyugalomba vonuló jegyző.** Taffner Zuárd bátszéki másod aljegyző beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét.

— **Óriási jégeső.** Szekszárd felett tegnap délután 5—6 óra között óriási jégvihar vonult keresztül, amely rengeteg kárt tett a szőlőkben. A vihar ereje a Porkoláb völgytől, Bödő, Bakta, Remete, Előhegy egy részén vágott keresztül s legnagyobb erővel a várost érte, úgy hogy a jeget sok helyen lapátolni lehetett.

— **Eljegyzések.** Kuller Gyula segédlelkönyvvezető eljegyezte Grüber Mariskát Pakson. Szász József dunaföldvári községi irnok eljegyezte Hungár Erzsikét Dunaföldváron.

Egy tanító búcsuja. Paksról vesszük a következő sorokat: A paksi ort. izr. hitközségnek egyik érdemes tanítója, Grün Jakab igazgató-tanító 43 évi tanítói munkálkodás után nyugalomba vonult. Utolsó vizsgáján, mely méltó betetőzése, koronája volt működésének, elbúcsuzott hitközségétől és tanítványaitól. Könnyezve haligattuk megindultságtól reszkető búcsuszavait, melyek az iskola és tanítványai iránt érzett rajongó szeretetről győztek meg bennünket. A többi közt ezeket mondotta: „Ti mindenem voltatok. Mikor a gyöttrő gondok kinoztak, mikor már-már kétségbe estem, köztetek új életet nyertem.“ Akik Grün Jakabot közelebből ismerik, tudják, hogy ez nem frázis. Ő testetül lelkestül tanító. Csodálatos az a lelkesedés, az az idealizmus, amellyel hivatását betöltötte még akkor is, amidőn fizetése még olyan csekély volt, hogy abból sok tagu családját eltartani szinte művészet volt. Az anyagi gondok terhét csak az iskolán kívül érezte. Az iskolában mintha átszellemült volna, rá nézve a külvilág nem létezett. Az iskoláról még most is úgy beszél, mint egy szerelmes ifjú imádottjáról. Szellemileg, lelkileg még olyan friss, mozgékony, mint egy ifjú, amit mértékletes és egyszerű életmódjának köszönhet. Az érdemes tanítónak másik kiváló erénye vallásossága és hazaszeretete. Ez volt irányítójá hosszas tanítói működésében. Búcsúbeszédét is ezzel végzi: „Legyetek jó magyarok és jámbor zsidók.“ A hitközség nevében Rosenbaum Ignác iskolaszéki elnök üdvözölte a nyugalomba vonuló tanítót, szép szavakkal tolmácsolta a hitközség háláját és szeretetét és köszönetet mondott a Pakson eltöltött 31 évi áldásos munkájáért. Grün Jakab búszke önértéssel tekintet vissza megfuttott pályájára. Legyen jutalma hitközségének és tanítványainak hálája és tisztelete s nyújtson neki lelki élvezetet a jól teljesített munka édes érzete.

— **A telefondíjak leszállítása.** A kereskedelmi miniszter július 1-től kezdődőleg Pécs—Barcs—Kaposvár—Dombóvár és Szigetvár között (Pécs—Szigetvár kivételével, ahol a beszélgetes díjtalan) a telefonbeszélgetés díját 2 koronáról 1 koronára szállította le.

— **Postapalota Szekszárdon.** Végre-valahára mégis csak vége lesz a sok huzavonának, megszűnik a mostani tarthatatlan állapot s végleges otthont nyer a szekszárdi állami postahivatal. Ertesülésünk szerint a m. kir. kereskedelmi miniszter beleegyezését adta a Széchenyi-utcában levő Hradek és Müller-féle házak megvételére s e két telken még ez évben megkezdik a postapalota felépítését. Főutcánk tehát ismét szépül egy új emeletes épülettel, csak azt is el ne rontsák csupa spórolásból, mint a most készülő új leányiskolát, melynek nincs az udvarra kocsibejárata, s a földszintje már is süllyedt, alacsony.

— **Az aradi vesztőhely megváltására.** A dunaföldvári belvárosi r. k. elemi népiskola 5-ik fiuosztályának növendékei az aradi vesztőhely megváltására 34 korona 66 fillért gyűjtöttek.

— **Törvényszéki tárgyalás Dunaföldváron.** Vagyonbukott Kohn Mor dunaföldvári kereskedő ellen a kir. ügyészség család bukás bűntette miatt emelt vádat. Minthogy vagy 30 tanu

kihallgatása vált szükségessé, a kir. törvényszék az igazságügyminiszter felhatalmazása alapján a végtárgyalást folyó hó 25-ére Dunaföldvárra tűzte ki, amelyre Agoston István kir. táblabíró, Kövessy Ödön kir. törvényszéki és Fejős Imre kir. járásbíró, Beke Ferenc kir. ügyész és Györy György kir. törvényszéki jegyző folyó hó 23-án szálltak ki.

— **Egy tanító búcsuja.** Megirtuk lapunk mult számában, hogy Szűsz Armin hűgyészi izr. tanító nyugdíjaztatásért folyamodott. Az iskola vezetősége a mult vasárnap az iskolában megtartott vizsgát felhasználta arra, hogy az iskolától megváló, kitűnő eredménnyel működött tanítótól búcsut vegyen. A hitközség lelkésze, majd Weisz Bernát iskolaszéki elnök meleg szavakkal méltatták az érdemes tanító érdemeit.

— **Szenzációs találmány.** Pálföldy Lajos dr. dunaföldvári ügyvéd az automobil teherszállítás kérdésén teljesen megoldó készüléket talált fel, amely szakköröknel óriási szenzációt kelt. Az automobil — a legújabb kör eme világsodáját — eddigelé biz csak személyszállításra lehetett használni, hogy nagyobb terhet szállítsanak rajta, ennek útját állotta ama körülmény, hogy a gépen elhelyezett pneumatikus gummi készülék a nagy súly nyomását nem bírta ki s rövid időn belül hasznavehetetlenné vált. Pálföldy elmes készüléke, amint halljuk, a súlymegosztás elvén épül fel, vagyis annyira mérsékli a tehernek a kocsikerekre való óriási nyomását, hogy akár pneumatikus készüléket sem kell azokra alkalmazni. A feltaláló már szabadalmaztatta készülékét s azért részére már is mesés összegeket ígértek. Ertesülésünk szerint részvénytársaság veszi kezébe a találmány további gyártását.

— **Juliális.** A szekszárdi általános ipar-terület a magyarországi munkások rokkant-és nyugdíjgyulete helyi fiókjával karöltve, július hó 4-én, a polgári olvasókör nyári helyiségében tombolával egybekötött juliális rendez. Kezdeté délután 5 órakor. Belépti díj: személyjegy 80 fillér, családjegy 2 korona.

— **Népgyűlés.** Lapunk mult számában ismertettük a szekszárdi borértékesítés előkészítésére kiküldött bizottság gyűléseinek lefolyását és ebben azokat a terveket, melyeket a bizottság által célra vezetőknél találtak. A bizottság határozata folytán ebben a kérdésben összehívandó népgyűlést vasárnap tartották meg a városház udvarán a termelők élénk érdeklődése mellett. A gyűlésen Boda Vilmos elnököl s ugyan ő ismertette az előkészítő bizottság tárgyalásainak eredményét. Javaslatára elfogadták a következő határozati javaslatot: „A Szekszárd-városi bortermelők folyó 1909. évi június 20-án megtartott népgyűlése a kiküldött bizottság azon javaslatát, hogy a kedvezőtlen borértékesítő viszonyok orvoslása céljából egy borértékesítő hivatal létesíttessék, melynek költségei a kieszközölendő állami segítyből s azon bortermelők által fizetendő ügynöki díjakból fedeztetnének, kiknek borai a hivatal által értékesíttetnek — helyesli, egyhangulag magáévá teszi s felhatalmazza a kiküldött bizottságot, hogy annak létesítése érdekében a szükséges lépéseket Szekszárd r. t. város képviselőtestületénél megtegye.“

— **Halálozás.** Kaposvárott 70 éves korában elhalt özv. Gruber Istvánné. Az elhunyt urnó holttestét beszentelés után Tamásiba szállították s ott temették el nagy részvét mellett. A boldogultban Szendrődy Denes kir. járásbíró neje az édes anyját gyászolja.

— **Kilakoltatott posta.** Az ozorai postás-és távirada hivatal, a hivatal elhelyezésére szolgáló épület összeomlással fenyegető állapota miatt kilakoltatták.

— **Új templom összeomlás előtt.** A bátszéki új templom, mely alig 5 éve, hogy 420.000 koronán épült föl, Hofhauzer Antal műépítész tervei szerint, ma, főnnállásának hatodik évében már is nagymérvű javításra szorul. A kórus boltozata alatt álló két főpillér már hónapok óta gyanus repedések mutatkoztak. A két főpillér körülbelül köbméteres faragott terméskő tömbökből épült és ezek a tömbök függőleges és ferde irányban többszörösen meghasadtak, sőt az oszlopfőkön eltolódások is láthatók. Ugy tetszik, a faragott kötömbök — bár sóskuti terméskőből vannak — nem elsőrendű anyagból készültek, mert a törések helyén üregek rétegek láthatók. Mindenesetre a kórus boltozatának szerkezete a bajnak közvetlen előidézője. A boltozat t. i. szélességéhez képest nagyon lapos s az ezáltal keletkezett oldalnyomást nem bírják el a pillérek. Ezeknek kicserélése óriási összegbe fog kerülni.

— **Fiókgyógyszertár.** Führer Andor tevégyógyász Lengyel községben fiókgyógyszertárt szándékozik felállítani. Ennek megengedése iránti kérvényét már felterjesztette a miniszteriumhoz, ahol bizonyára méltányolni fogják azokat a fontos közegészségügyi érdekeket, amelyeket a gyógyszertár létesítése szolgálni hivatva van.

— **Lelkigyakorlatok.** A pécsi egyházmegye tanítói és tanítónői részére a folyó évben is tartanak lelkiGYakorlatokat Pécsen és pedig a tanítónők részére július 1-től 5-ig, a tanítók részére pedig augusztus 9-től 13-ig.

— **Beleugrott a kutba.** Özv. Plank Ferencné 69 éves szekszárdi lakos folyó hó 23-án hajnalban beleugrott a házában levő kutba, s mikor reggel keresték, ott találták meg holtan. A szerencsétlen öreg asszony azért vált meg ily borzalmas módon életétől, mert nemrég hirtelenül meghalt fiának özvegye pert indított elene, ami a gyenge lelkű asszonyt annyira felizgatta, hogy halálra szánta magát.

— **Országos vásárok.** A kölesdi országos állat- és kirakodó vásárt folyó hó 29-én és 30-án, a bonyhádi országos állat- és kirakodó vásárt pedig július hó 5-én és 6-án tartják meg.

— **A Simontornyai ártézikut kihasználása.** Simontornyán 500 részvényvel, 10 ezer korona alaptőkével részvénytársaság alakul az ottani ártézikut vizének szikviz gyártására való felhasználására.

— **Iskolatársak találkozója.** A szekszárdi polgári fiúiskolának az 1898/99. tanévben végzett növendékei folyó hó 25-én, Szekszárdon, a polgári iskolában gyűltek össze az első 10 éves találkozóra. A találkozót kegyeletes cselekedettel kötötték össze. Feledhetetlen igazgatójuk, Krammer János lelkiüdvéért a belvárosi templomban gyászmisét tartottak, amelyet Szabó Géza hittanár mondott. A templomban felállított díszes ravatal valóságos virágerdő borította. Isteni tisztelet után a polgári iskolába vonultak a találkozóra egybegyűltek, a templomban szintén jelen volt tanári karral egyetemben, ahol Holub János elnökle alatt Dezső Antal beszámolt a 10 év történetéről, megállapították a közelebbi találkozás idejét 1919 pünkösd másnapjára és kedélyes beszélgetés közben felújították a gondatlan diákok kedves emlékeit. Délben a Kaszinóban közeledet rendeztek, melyen a tanári kart is vendégül látták. Az ebéd felett felköszöntött mondták: Holub János, Szabó Géza, Nyitrai Lajos tanárok, Kunczer János városi közigyám és az osztálytársak közül Dezső Antal, Reich Miksa, Keplinger Géza, Ozonics Viktor és Kristofek Géza. A volt iskolatársak közül résztvettek a találkozó Dezső Antal jegyző Gyöngy, Furray Aladár jegyző Tevel, Halmay Emil jegyző Hűgyész, Keplinger Géza számgyakornok Szekszárd, Kristofek Géza hadnagy Budapest, Kunczer Béla intező Felgyő, Linka Ottmár jegyző Cziko, Ozonics Viktor törvényszéki irnok Szekszárd és Reich Miksa téglagyáros Mórról.

— **A koral szüret.** A vasárnap megtartott népgyűlésen Wolf Arnold szekszárdi szőlőbirtokos rámutatott azokra a hátrányokra, melyek abból származnak, hogy a bortermelők nem várják meg a szőlő teljes beérését, ami által a bor és különösen a vörös bor minőségileg sokat veszít, pedig boraink jó hirnevenek visszacszerzésére ez volna az alkalmas mód, hogy kitűnő minőségű borokat termeljünk. Azonban a későbbi szüretelésre a termelőket szorítani nem lehet, ha ezt a saját érdekükben meg nem teszik; de a város által már megállapított mezőrendőrségi és hegyrendészeti szabályrendelet jóváhagyása után ez a kérdés is rendezve lesz, mert ott a tanács hatáskörébe van utalva a szüret megállapítása.

— **Ebzárlat.** A Szekszárdon előfordult ebmarások folytán a hatóság 40 napos ebzárlatot rendelt el, mely idő alatt a kutyákat kötve kell tartani. Az utcára csak szájkosárral ellátva és pórázon vezetve bocsáthatók ki a kutyák.

— **Rejtélyes halál.** Tóth Sándorné dunaszentgyörgyi magánosan lakó nőt, szomszédjai pár napig nem látták lakásából kjönni s onnan erős hullaszag áradt ki. Az előjáróság felnyitatta a lakást, ott Tóthné halva találták, hullája már feloszlásnak indult, testén azonban külsérelmi nyom nem volt s így valószínű, hogy szívizéhlődés okozta halálát.

— **Gyermekgyilkos anya.** Mihálovics Teréz, ujdombóvári lakos teglavetőnő folyó hó 18-án egy egészséges leánygyermeknek adott életet, akit nyomban megfojtott s egy félreeső helyen elrejtette. A lelketlen anyát munkástársai feljelentésére a dombóvári csendőrség letartózt

tatta s Szekszárdra kísérte. A tamási kir. járásbíróstól Vágner Andor albiró, dr. Freyler Károly és dr. Kertész Lipót orvosokkal a helyszínre kiszállt s a csecsemő hulláját felboncoltatta, akik megállapították, hogy a gyermek élve született.

— **Előkelő biztosító-társaság** vidéki képviselője részére tisztviselőt keres, aki a belkezelésben jártas és a külszolgálatban, különösen a szervezésben és üzletszerzésben is kellő gyakorlattal bír. Kimerítő ajánlatok az eddigi állások feltüntetésével „Biztosító” jellegre keretnek.

— **Gyilkossági kísérlet egy csecsemő ellen.** Ifj. Acsádi József csampa-pusztai lakos ellen Dömötör Teréz ottani lakos gyermektartási keresetét indított. Ezt megtudta Acsádi, hogy a fizetéstől szabaduljon, folyó hó 17-én éjjel Dömötör Teréz lakásába lopódzott s gombostűvel az alig három hónapos kis gyermek koponyáját megszurta. A sikoltásra fölébredt az anya s a lelketlen embert megakadályozta abban, hogy a gyermeket megölje.

— **Elvágta a nyakát.** Schleinig Jánosné morágyi lakos f. hó 18-án délután, mikor családja nem volt otthon, nagy késsel hasát és gégejét felmetszette s rettenetes kínok között meghalt. Schleinig Jánosné eskóros volt s mivel ez a baja az utóbbi időben mind sűrűbben jelentkezett elkeseredésében véget vetett életének.

— **Betörés.** Effinger János kistabódi lakos utcáfelől ablakát f. hó 19-ére virradóra betörték s onnan különféle ágy és ruhaneműt mintegy 360 korona értékben elloptak. A lopással Sárközi János és vadházastársa és ifju Sárközi János es ennek vadházastársa cikói kőbor cigányokat gyanúsítják.

— **Tűzek.** Szekszárdon, folyó hó 23-án este felé kigyúlt Dömötör Miklós állami anyakönyvvezető paraszta szülőjében a tanya mellett levő fűszer s teljesen leégett. A szerencsére gyorsan érkezett segítséggel sikerült megakadályozni, hogy a tanya is a lángok martalékává legyen, bár ebbe is belekapott néhányszor a tűz. — E hó 17-én éjjel Kurdon, a szőlőhegyen kigyúlt egy szalmafedelű ház és a tető teljesen leégett. — Folyó hó 22-én délután 2 óra után vészjel riasztotta föl Bataszéket. Erb Mihálynak a Gyepszelen levő nádfedelű háza gyúlt ki s néhány perc múlva a hozzá épített és Pécsi István tulajdonát képező házzal együtt egy lángtenger volt. A tűzoltóság hamar ott termett, de vízhiány miatt a nagy szelben nagyon nehezen ment a munkája. Leégett Müller József Schusztarnekné háza is, továbbá 1 sertésöl 5 malaccal együtt. Erb Mihály állítólag családi perpatvar miatt maga gyújtotta föl jól bebiztosított házat. A csendőrség kihallgatta és partfogásába vette Erb Mihályt. A kár 5382 korona.

Fogorvos Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása csaposfogak, arany koronák és szápadlások nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghúzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — Szegényeknek rendel d. e. 8-9 ig és d. u. 1-2-ig.

Disztagsági oklevél átadás.

A dunaföldvári járás községjegyzői egylete f. hó 22-én adta át Simontsits Elemér alispánnak és Rassovszky Julián főszolgabírónak örökös tiszteletbeli disztaggá történi megválasztásukról szóló oklevelet. Az ünnepély lefolyásáról a következő értesülést szereztük.

Délelőtt 10 órakor a Niefergall N., Popovits Gy., Gungl F., Takács Gy., Fugerth K., Babay G., Pesthy F., Huber F. és Bauer N. alló 9 tagú küldöttség tisztelettel Pakson Rassovszky Julián főszolgabíró lakásán. Niefergall N. egyleti elnök a következő beszéd kíséretében adta át a közszeretben álló főszolgabírónak a szekszárdi Molnár-féle nyomdai műintézet által csinosan kiállított disztes oklevelet:

Tekintetes Főszolgabíró ur!

A dunaföldvári járás jegyzői egylete tekintetes Főszolgabíró urat a közigazgatás terén szerzett érdemeiért és a jegyzői kar iránt mindig tanúsított szives atyai jóindulatáért örökös tiszteletbeli disztaggá választotta meg. Amidőn az erről szóló oklevelet egyletünk megbízásából szerencsés vagyok tisztelettel átadni, engedje meg, hogy a magam és

jegyzőtársaim nevében a legszívélyesebben üdvözölhessem és kifejezést adhassak tekintetes Főszolgabíró ur mélyen tisztelt személye iránt érzett őszinte tisztelet, szeretet és nagyra-becsülésnek. Igaz ugyan, hogy ezen érzelmeinket igen szerény formában állott módunkban kifejezni és szives tudomására hozni; de mindazáltal méltóztassék ezt az oklevelet tőlünk szivesen fogadni, mert ezzel szívünkbeli fakadó őszinte érzelmeinket kívánjuk tolmácsolni és egyleti jegyzőkönyveink utján megörökíteni, azzal a jókívánatunkkal kiegészítve, hogy a mindenható Isten Tekintetességét testj, lelki és szellemi tulajdonainak épségében a magyar haza, kedves szerettei és a jegyzői kar igaz örömeire sokáig boldogul élni engedje!

Rassovszky Julián főszolgabíró mélyen meghatva a következő érzéssel áthatott beszéddel köszönte meg a kitüntetést:

Igen tisztelt Uraim!

Fogadják megjelenésükért s azért a kitüntetésért melyben részesíteni szivesek voltak, őszinte hálás köszönetemet.

Az urak előtt ismeretes, hogy a községi jegyzői kar iránt, mint szerintem a közigazgatási szervezet egyik legjelentékenyebb faktora iránt, a legnagyobb becsüléssel viseltetem. Ennek a becsülésnek alapja mindenkor a jegyzői állással járó fontos teendők ezerfélesége s az a tudat volt, hogy szemben a szinte mérhetetlen kötelességekkel s kívánalmakkal, a községi jegyzői kar sem erkölcsileg, sem anyagilag nem részesül abban a méltánylásban, melyet állásánál fogva rég kiérdemelt.

Ha visszatekintek azokra az évekre, melyeket a járás közigazgatása élén eltöltöttem, s ha vizsgálom, vajjon általában és különös esetekben a községi jegyzőkkel szemben tartozó kötelességemet hiven teljesítettem-e — ne méltóztassék kérdésemnek venni — felemlt fölvel: igen! felelhetek.

Nem hivatkozom tom kimagasló sikerekre. De nem volt hivataloskodásom ideje alatt egyetlen egy kínálkozó alkalom sem, amelyben a jegyzői kar iránti szeretetemet cserben hagyott volna.

Nyilvánosan és nem nyilvánosan, irásban és szóval soha se szüntem meg a jegyzői kar erkölcsi súlyát őregíteni s másokat is arra bírni, hogy a jegyzői kart fokozottabb mértékben s akként becsüljék meg, amiként azok azt fontos közéleti szereplésüknek fogva méltán megérdemlik.

Egyesek tanúi lettek annak is, hogy alaptalan támadásokkal szemben kitartó voltam igazságuk védelmezésében s nem egyszer hosszú kálváriát jártam én is azért, mert meggyőződésemtől eltántorítható nem voltam.

Nem érdemül hoztam föl mindezt, csak röviden reá akartam mutatni arra, indokolni, bizonyítani akartam azt, hogy a jegyzői kar iránti becsülésem odaadó tettekben is megnyilvánult, őszinte meggyőződésből fakadó becsülés.

Midőn még egyszer is megköszöném szives kitüntetésüket, tiszta sziveimből kívánom, első sorban hazám érdekében, hogy a jegyzői kar mielőbb jusson a közigazgatás szervezetében törvényileg is arra a pozíra, amelyre közéleti fontos állásánál fogva a gyakorlati élet már amúgy is felemelte.

Az ünnepély végeztével a jegyzői kar a főszolgabíró nejeél tisztelettel és a szeretetreméltó és bájos urnőnek a jegyzői kar nevében disztes csokrot nyújtott át Niefergall Nándor, A küldöttség egy órát töltött az ünnepelteknel és azután a paksiak kivételével a küldöttség tagjai kocsiira ültek és Szekszárdra utaztak.

Délután két és fél órakor tisztelettel a Niefergall N., Gungl J., Takács Gy., Babay G., Huber F. és Bauer K. jegyzőkből álló küldöttség Simontsits Elemér alispánnal, Niefergall Nándor a következő igen szép beszéddel üdvözölte az alispánt.

Nagyságos Alispán ur!

A dunaföldvári járási jegyzői egylet nagyságos Alispán urat a közigazgatás terén szerzett kiváló nagy érdemeiért és a jegyzői kar iránt mindig tanúsított pártatlan igazságossága és atyai jóindulatáért egyhangulag hozott határozattal örökös tiszteletbeli disztaggá választotta meg.

E nagyon szerény formában tolmácsolott üdvözlötünkkel Nagyságod igen tisztelt személye iránt érzett őszinte tisztelet, szeretet és nagyra-becsülésünknek óhajtottunk kifejezést adni és, egyleti jegyzőkönyveinkben megörökíteni. Megörökíteni kívántuk főleg azért, mert Nagyságod nemes szive és fenkölt lelkületre valló gondolkodása és eljárásával a jegyzői kart minden alkalommal egyéni becsé és értéke szerint mérlegelte. Mindig megadta ennek a karnak azt az erkölcsi tekintélyt és súlyt, melynek tagjai nehéz feladataik teljesítésével magukat erre valóban érdemessé tették. Amit a törvényhozás és ennek élén álló kiváló államfértak a jegyzőktől elég szűkkeblűen megtagadtak, azt Nagyságod hőles intézkedéseivel mintegy jóvá kívánta tenni és erkölcsi támogatásával ahhoz az emberfeletti munkálatokhoz, melyket a jegyzők egyrészt a vezetősükre bizott nép javára és boldogulására, másrészt az állami feladatokat képező munkálatok megoldása körül végeznek, mintegy erőtt kölcsönözött.

Hazánkban a közigazgatás formáját és kereteit tételes törvények és megszámálhatóan rendeletek állapítják meg. Melyek azonban igaz becséssel és értékkel csak akkor bírnak, hogyha az államhatalom megfelelő végrehajtó szervekkel rendelkezik, akik azokat a való élet követelményei szerint hajtják végre a nélkül, hogy ezzel jótalan sérelmet és megrázkódtatást idéznének elő. Minden szerénytelenség nélkül szabadon felemlíteni, hogy a magyar közigazgatásnak ilyen szervei közé soroljuk a jegyzőket is, akik — lájdalom — nem ak hogy nem rész-sülnek a legfelsőbb körök részéről abban a megérdemelt elbánás- és becsülésben, melyet végzett munkájuk és intelligenciájuk foytán kiérdemeltek, sőt ellenkezőleg, az ország színe előtt igyekeznek ezt a kart újabb sérelmekkel és megaláztatással illetni.

Nagyságodban mindig azt a kiváló magas állású tisztviselőt tanultuk tisztelni, szeretni és nagyra-becsülni, aki magához emelte, munkatársainak tekintette a jegyzői kart és enyhíteni igyekezett azt a mellőzést és sok keserűséget, melyben évtizedek óta részesítik őket. Mindig elismerte azt, hogy ha ehhez az intézményhez nem fűződnek is nagy alkotások, tagjai a hazának hasznos és érdemes munkásai közé tartoznak. Különösen felemlítésem hat ránk jegyzőkre, hogy minden alkalommal megrázdott, hogy a jegyzők iránt érzett rokonszenvének és becsülésének kifejezést adjon. E mellett nagy megnyugt és ezt kölcsonzó az a jegyzői karnak nehéz feladatai teljesítésénél az a tudat, hogy azt a hatalmat, melylyel a törvény felruházta, pártatlanul és igazságosan kezeli.

Azért tehát méltóztassék megengedni, hogy midőn hálánk, szeretünk, tiszteletünk és nagyra-becsülésünknek e szerény oklevél átadásával magam és jegyzőtársaim nevében kifejezést adni bátorkodom, azzal a jókívánattal egészítek ki, hogy a mindenható Isten Nagyságodat a magyar haza, kedves szerettei és a jegyzői kar igaz örömeire sokáig boldogul élni engedje!

Az ünnepelt alispán igen meleg szavakban mondott köszönetet a kitüntetésért. Rögtönzött válaszában tartalma körülbelül a következő volt: Aki a közszolgálat nehéz pályáján működik és ezer meg ezer jogosulatlan érdek ellen kell küzdenie, hogy a közt lelkiismeretesen szolgálhassa, ritkán terem részére babér, de annál több tövis. Az átnyújtott disztagsági oklevelet a közigazgatási pályán kifejtett tevékenysége elismerése gyanánt adja át neki a jegyzői kar egy testülete, egy járás önrzertes jegyzői karának egyesülete. Ezen oklevelet ő babérnak tekintti, örömmel veszi és midőn a kitüntetést megköszöni, csak azt hangsúlyozhatja, hogy mint a multban, úgy a jövőben is mindenkor készséggel támogatja nehéz és fontos feladatai megvalósításában a jegyzői kar összességét és egyeseit. — Az éljenzéssel fogadott beszéd után a küldöttség tagjai az alispán családjánál tisztelegtek, este 8 órakor pedig vacsorára voltak hivatalosak. A küldöttség tagjain kívül az alispán még Rassovszky Julián és Bajó Pál főszolgabírákat, dr. Ery Márton tb. fő- és Szévald oszkar aljegyzőt látta vendégeiül. A háziasszony szerepét özv. Simontsits Béláné töltötte be ismert kedvességével és végtelen figyelmeségével. A vendégek éjjel 11 órakor távoztak és a küldöttség tagjai igen kellemes emlékekkel utaztak haza községeikbe, feledhetetlen lesz előttük a ház urasszonyának és a házigazdának legkötelezőleg szives figyelme és kedvessége.

Záróvizsgák

A polgári fiúiskolában.

Ugy kellene lenni — és bizonyára el is jön majd ennek az ideje, — hogy a polgári iskola ünnepélye a város ünnepélye legyen, mert ez az iskolánk van hivatta arra, hogy értelmes, közügyekben önálló ítéletre képes földmivelő: birtokos és művelt iparosoztályt neveljen városunknak és vármegyénknek. Az a közöny, mellyel közönségünk az iskolát — a szellemi kiképzés — ügyeit kezeli, lassankint fel fog olvadni s a haladáshoz szükséges érdeklődés foglalja majd el a helyét. A polgári fiúiskola 23-án megtartott záróünnepélye iránt szépen nyilvánult meg a közönség érdeklődése. A hálaadó isteni tisztelettről visszatért ifjuság az ünnepélyt a Himnusz eléneklésével kezdte meg, melynek elhangzása után Holub János, az iskola fáradhatatlan igazgatója intézett, a megjelentek köreiben lelkes visszhangot keltett tartalmas beszédet, az ifjusághoz. Horváth Gyula III. és Wendl Károly VI. oszt. tanulók sikerült szavalata és a Moudry Hugó tanár vezetése alatti enekkar precíz enekszámái után Hödl Gyula VI. oszt. tanuló formás beszédben bucsuzott el osztálytársai nevében a tanári kartól. A bucsuzó után Holub János igazgató kioisztotta az iskolaszék által odaitelt ösztöndíjakat és a jutalmakat. Ezekben a következők részesültek: A Bezeredj István-féle alapítványból egyenkint 21 kor. 18 fillert Fischl Ferenc és Deutsch Sándor IV. oszt., a Tolnamegyei Iskolatanács-féle alapítvány kamataiból pedig Szijjártó Ferenc és Nemet Árpád II. oszt. tanulók kaptak ösztöndíjat. A magyar nyelvben legszebb előmenetelt tett idegen ajku tanuló, Effinger György a dr. Steiner Lajos szekszárdi ügyvéd által felajánlott 10 koronás aranyat kapta, 10-10 korona jutalomban részesültek: Weisz Sándor III., Kaufmann József IV. és Schubert János V. oszt. tanulók. Könyvet kaptak: Frei János, Szász János, Kleber Henrik, Mayer Andor, Engel Gyula, Kolepp Keresztély, Mohay János, Luther Gyula, Deutsch Sándor, Hödl Gyula, Huber László és Wendl Károly.

A polgári leányiskolában.

A szekszárdi államilag segélyezett községi polgári leányiskola záróünnepélyét e hó 20-án a Szekszárd Szálló nagytermében tartották meg a közönség óriási érdeklődése mellett. A növendékek Kovácsné Erdy Lujza igazgató s tanárnők vezetésével a polgári iskolától testületileg vonultak fel. A fehérruhás lánykák többszöri kedves szép eneklése után, amelyek betanítása Pap Gyuláné kiváló érdeme, Bodnár Mariska, Janusék Teréz, Szabó Ida, Gyimóthy

Anna, Polgár Margit, Sternfeld Margit különféle verseket szavaltak, Alacs Edit, Molnár Margit zongorakisérétevel pedig »A celli bucsu« melodramát adta elő. Valamennyi program-pont nagy tetszésben és tapsban részesült. Az ünnepség bezárása előtt Halász Gézáné, az intézet egyik tanárnője gyönyörű csokor átnyújtásával, szép, bensőségteljes beszéddel üdvözölte Kovácsné Nagy Lujzát, az intézet derek, általánosan tisztelt és szeretett igazgatónőjét, ki meghatottan köszönte meg a nem várt óvációt. A növendékek szintén szép csokrot adtak s részükéről Bodnár Mariska a következő kis versikével üdvözölte az elérzékenyült igazgatónőt:

Szeretett, kedves igazgatónők!

Ismét eltűnt egy év, bucsuzóra jöttünk,
Nem hoztunk egyebet: csak pár szál virágot,
De szívünkben nyílik hálánk bokros ága,
Szemünkre az öröm harmatcseppje szállott...

Madár csacsogta ki, szellő susogta el?
Nem tudjuk, de szívünk édes hírtől dobog:
Huszonöt éve már, hogy nagy, nemes lelked
Tanítványid előtt, mint égi fény lobog.

Egész nemzedéket oktattál a jóra,
Szétszórva lelkedet, e nagy kincsés bányát,
Tanítád a szépet, a nemesit, de időké,
A benszerelmeink legszebb tudományát...

Áldjon meg az Isten azokért is százszor,
De ezért ezerszer... s ne tegyen egyebet:
Szeresse azt, aki nagy, nemes lelkével
Egyebet sose tett, mindig csak — szeretettel!

Az igazgatónő a növendékekhez is intézett pár meleg, szeretetteljes szót s ezzel a szép ünnepség véget ért.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Előfizetési felhívás. Lángler Sándor kölesdi evang. lelkész válogatott alkalmi szertartási, halotti beszédeiből egy 10—12 ivnyi kötet még ez év szeptember hónapjában meg fog jelenni. Szerző neve az egyházi beszéd-irodalom terén, úgy is mint hivatásos egyház-íróé, úgy is mint a »Protestáns Pap« című gyakorlati szakközlönynek évtizedeken át volt társszerkesztőjéé sokkal ismertebb, semhogy műve ajánlásra szorulna. Csak annyit, hogy a beszédek, melyek nemcsak az egyházi körök, hanem mint értékes szép-irodalmi művek az egész közönség érdeklődésére számíthatnak, minden művelt, vallásos és hazafias emberre nézve egyaránt élvezetes olvasmányt, a tisztelendő lelkészi karra nézve az eszmék és gondolatok gazdag tárházául szolgálhatnak. A mű előfizetési ára 3 (három) korona, alulírt címre utalványozandó legkésőbb aug. 1-ig. A könyv bolti ára 4 K lesz. — Budapest, (IX. Angyal-u. 7b. l. 8.) 1909. jun. 20-án. Koritsanszky Otto a »Gyógyszerészi Hetilap« h. szerkesztője.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

A Tolnai Polgári Takarékpénztár folyó évi május hó 29-én megtartott rendkívül közgyűlése elhatározta az eddigi 100.000 korona alaptőkének a telemeiesét 300.000 koronára. E célból a közgyűlés a tartalékalapból 50.000 koronát az alaptőké javára utalt át, mely intézkedés folytán a forgalomban levő 500 darab 100 forint névértékű részvény 300 korona névértékre emeltetett s ebből kifolyólag elhatározta, hogy 500 darab új, 300 korona névértékű részvényt boesítanak ki, amelyeket darabonként a régi részvényeseknek 470 korona ártolyamon ajánlják fel, úgy hogy június 15-éig egy régi részvény után egy új részvényre az elővételi jog gyakorolható. Miután a régi részvényesek 60 darab részvény kivételével az optio jogával éltek június hó 15-éig és ezen 60 darabra nem részvényesek részéről 200 darab részvény erejéig előjegyzés történt, a transactio sikeresen keresztülvitetett, minek következtében az intézet saját vagyona megközelíti a félmillió koronát.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Megbízás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a paksi állami polgári fiúiskolánál az egészségtan tanításával az 1909—1910. tanévre dr. Stern Miksát bizta meg.

A miniszter ajándékai. A közoktatásügyi miniszter a kurdi állami iskolának foglalkoztató eszközöket, — a gyönki állami óvodának pedig szemléltető képeket engedélyezett.

Magánvizsga. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő e hó 21 és 22 én elnökölt a paksi állami 23, 24, 25 26-án pedig a szekszárdi polgári leányiskola magánvizsgálatain.

Kézimunka kiállítás. A szekszárdi polgári leányiskola női kézimunka kiállítása ez évben rendkívül bő, pazar és fényes volt. Sok szép munka, rajz és kész ruha volt ott. Szép volt az elrendezés, kifogástalan az elkészítés és beosztás. Elismerés illeti ezért Drevey Erzsébet kézimunka tanárnőt, ki nagy tudásával, jó ízlésével dícséretére válik a jeles intézetnek. A kézimunkatanulás fokozatosan haladt, úgy, hogy aki a negyedik osztályt elvégezte, minden szükséges teendőt elsajátított. Erre pedig az életben legnagyobb szükség van.

Zárvizsgák. Folyó hó 18-án volt a szekszárdi Mayer—Arlov-féle magán elemi iskolában a zárvizsga, nagyszamu érdeklődő és szülő jelenlétében. Öröm volt hallgatni a bátor, határozott, jó feleleteket. Megelegedés sugárzott a szülők arcán is és nem győzték eléggé dicsérni a jeles tanerőket. Ez mutatja szükséges voltát ezen régi, de jó iskolának, amelynek vezetője a kedves Mayer neni, ki még mindig fiatal erővel, fáradhatatlanul tanít, jeles tanerői pedig Bergmann Ilona, özv. Pápe Dénesné és Polyak János. — A Mányoky-féle magán elemi iskolában e hó 19-én volt a zárvizsga. Nem volt egyetlen egy tanuló sem, aki ne tudott volna minden kérdésre megfelelni. Nagy bátorsággal, szépen feleltek mindenből, úgy hogy bamulatba ejtették a szép számban jelen volt hallgatóságot. Elismerés illeti Mányoky Saroltát és különösen Kayos Erzsébet tanítónőt, kihez rajongó szeretettel ragaszkodnak a növendékek. Kár, hogy a derek intézet a jövőben megszűnik.

Az iparostanonciskola zárvizsgája s jutalomkiosztása. F. hó 20-án tartották meg a szekszárdi iparostanonc-iskola zárvizsgáját és annak végeztével szép ünnepség keretében adták át Zámbo Istvánnak a miniszter 100 koronás jutalmát. Hivatalból jelen volt: Nagy Béla kir. segédtanfelügyelő, továbbá: Dr. Szentkirályi Mihály polgármester, André István ipartestületi elnök, Szücs Mihály jegyző, dr. Ery Márton vármegyei főjegyző, igen sok iparos és nagyszamu érdeklődő. A vizsgálat szépen folyt le, a tanulók jól feleltek. Az ünnepély a himnusszal vette kezdetét. Franek János igen szép, jól átgondolt, velős beszédet intézett a tanulókhöz. Ezután Zámbo Istvánnak átadták a 100 koronát. Utána pedig kiosztották a jutalmakat. Nagyon sok lévén a jó tanuló, sokan nyertek jutalmat. A szép munkákért is többen részesültek jutalomban. Két tanuló bronz érmet, egy tanuló 10 koronás aranyat, egy ifju 5 koronát és sokan 5—3—2—1 koronát, mások pedig jutalmkönyvét kaptak. Igen bő és jó volt a munkakiállítás is. Sok értékes, szép munka volt. Kifogástalan rajzok díszítették a falakat, mi Franek János rajztanító nagy képességét dicséri. Végül Kovács Dávid igazgató bucsuzott el gyönyörű, szívhez szóló beszédben a tanulóktól, megköszönte a jelenvoltaknak megjelenésüket és a szózatall bezárta az ünnepélyt. Az idei szép eredmény Kovács Dávid igazgató sok és nehéz fáradozásának gyümölesé.

URI CSALÁDNÁL TELJES ELLÁTÁST
Esetleg oktatást is nyerhet
egy-két gimnáziumi vagy polgári iskolai fiú vagy leány tanuló. Feltételek megegyezés szerint. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő zongora
olcsó áron eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

A Molnár-féle nyomdaintézet r. t. könyvkötészeti osztályában tanulóknak
felvétetik jó házból való fiú, ki legalább 1—2 középiskolát is végzett.

:: KÉPVISELET ::

GAUZER ÁDÁMNÁL.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Gyenge tanulókat pót- és magánvizsgára előkészít egy oklevelés polgári iskolai tanítónő.
Címe: a kiadóhivatalban.

Ideális arc-kréme a zsirtalan

DIANA ARCZENŐCS

nappali használatra

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sandor gyógyszer-tárban Szekszárdon.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Szekszárd és vidéke n. é. közönségét, hogy újonnan beszerzett

gombbehúzó-gépemmel

mindennemű gombbehúzást készítek, továbbá elvállalok mindennemű álló és lapos pliszírozást bármily szélességben jutányos árak mellett. — Mint a múltban, úgy a jövőben is főtörekvésem lesz, hogy a n. é. közönség teljes megelegedését kiérdemeljem.

Szíves pártfogásukat kérve, maradok kiváló tisztelettel

Haudinger Gyuláné
Kossuth Lajos-utca 1031.

Felhívás!

Minden nő, aki csak némileg ad arca szépségére, nem mulaszthatja el még a tavasz beállta előtt a

Valeria crémet és szappant

használni, mert csak ez az egyedüli, amely megakadályozza a szeplők, májfoltok és mittesserek és egyéb arctisztálanságok beálltát.

A crém ára 1 korona, szappan 70 fillér. Vidékre is készséggel szállít utánvét mellett „Garay“ Drogéria Szekszárd, Széchenyi-utca, (dr. Hangel-féle ház.)

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményű, modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig. Kivanatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

Szőlőoltvány!

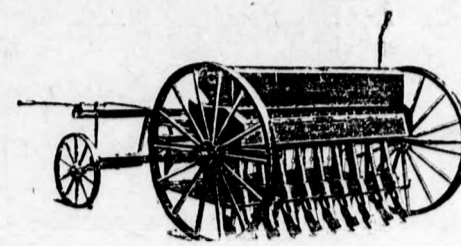
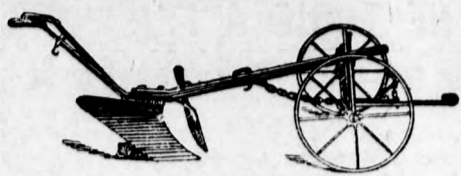
Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány ezre	180
szépséghibával	90
zöldoltvány	160
Sima	90
Gyökeres riparia portalis vastag	32
2 éves	40
Sima riparia portalis	18
vékony	8
Gyökeres hazai nemes vessző	30
Sima	10

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Arjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

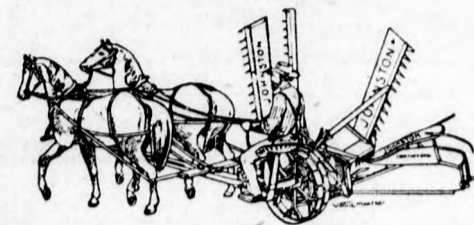
Borárak:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai		36
Gyöngyösi fehér asztali		34
pecsenye		38
Visontai Rizling		44
Muskotály		70
vörös bikavér		70

Székely I. József
Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

UTÁNZATOKTÓL ÓVAKODJUNK !!

„ FENTI GÉPEKRŐL ÁRJEGYZÉKKEL ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSOKKAL SZÍVESSEN SZOLGALUNK. ”

Az eredeti Bächer egyetemes acélekék

a jelenkor legtökéletesebb szántó eszközei, melyek törhetetlen téglacél ekefejjel, páncél kormánylemezzel és hengerezett acélból készült gerendelyvel vannak ellátva.

Az eredeti Melichar "Unikum Drill" egyetemes sorbavetőgép

a legmodernebb szerkezetű gép, amely minden magnum vetésére kerékeserülés nélkül feltétlen pontossággal pár pillanat alatt beállítható. Könnyű kezelés! Mérsékelt önsúly! Legcsekélyebb vonóerősükséglet!

A valódi amerikai JOHNSTON-féle

fűkaszálók, széna forgatók és teljesen acél gyűtő-gereblyék, könnyű marokrakók és kévekötő aratógépek a hazai talajviszonyokra a legalkalmasabbak!

Elsőrangú anyag, egyszerű szerkezet, könnyű kezelés, csekély vonóerősükséglet és feltétlen megbízható munkaképesség a JOHNSTON gépek alapelvei.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FÓRAKTÁR:
BÄCHER RUDOLF -- MELICHAR FERENCZ
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám, gazdasági és varrógép üzlete
SZEKSZÁRDON.

Ajánlja az összes vasárakat, ugymint: **rudvasakat, tengelyeket, vadászfegyvereket** és valódi **Browning revolvereket** és **vadászati cikkek**. Elsőrendű **gép-szijakat** mindenféle gépekhez és minden méretben, valamint **cséplő-gépekhez szükséges összes gépjavítási cikkek**.
Ajánlja továbbá a legkiválóbb minőségű **lőfegyvereket** a legmesszebb menő teljes jótállással és részletfizetésre is; Mabilrendszerű **borsajtókat** és **szőlőzúzókát, gépolajat** és **to-vóta zsirt, valódi szagtalan kátrány** és **fedéllemezeket**, gyári áron és **feltétlen pontos kiszolgálás mellett.**

4335—1909. P. szám.

HIRDETMÉNY.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint birtokbiróság, közhírré teszi, hogy a tolnanémedi vasuti forgalmi kitérő céljaira szükséges s a kisajátítási összeírásban kitüntetett ingatlanokra nézve

a kisajátítási eljárás foganatosítása végett

az 1881. évi LX. törvénycikk 46. §. értelmében Pinczehely vasuti állomáson a vasuti felvételi épületben tartandó tárgyalás határidejéül **1909. évi június hó 30-ik napjának délutáni 1 órája** tűzetik ki; erről az érdekeltek azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja és hogy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Szekszárd, 1909. évi május hó 30-án.

Kiadta: **Dr. Miskolezy,** jegyző.

Kőrösy József
hentes és virstilis üzlete
Szekszárd, Széchenyi-utca.

Ajánlja mindenkor friss állapotban lévő hentesáru cikkeit, nevezetesen: Töltött sertésláb, magyar szalámi, nyelvcsaj, krakkói, párisi, berlini májsajt, mozaik, faszirozott, különként 2 korona, szalfaládé darabja 10 fillér, frankfurti virstli párja 16 fillér, továbbá a szakmába vágó összes élelmi cikkeit.
Vidéki megrendelések postafordultával elintéztetnek.

8-12

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedő házában raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalonéből és irodaberendezésekből, részletüzetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalattól

	Kor
Szilfahasáb méterönként	34.-
Szilgömb	30.-
Tölgyhasáb	31.-
Lágyhasáb	22.-
Lágygömb	19.-

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető mellett fátelpről.
Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tözsében** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medaillonok, nagyítások, olaj és aquarell festmények.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézelt és galér-bobozokfényképpel.

Bérbeadás.

Bátaszéken, a „Korona“-szálloda, mely igen jó forgalmu, bérbeadó, esetleg eladó. — Bővebbet: **Mayer Ignác** „Magyar Király“ vendéglősnél Bátaszéken.

Debulay Imre

lakatos-üzlete Szekszárdon, ajánlja saját készítményű állandó raktáron lévő **takarék-tűzhelyeit.**

WÁGNER KÁROLY

harang- és ércöntődéje, SZEKSZÁRD.

Ezennel van szerencsém-tisztelettel

harangöntődéjre

figyelmeztetni és magamat úgy harangok öntésére, mint régi harangok újraöntésére ajánlani. Harangöntődémből kikerült harangok szép formájuk által, tiszta, teljes és erős hangjukkal, valamint együttműködésben jó összhangzatukkal általános jó hírt szereztek maguknak, a mit számos elismerő levéllel bizonyíthatok.

Ajánlok továbbá:

Iskolai harangokat,
Községi tűzifecskendőket,
Kerti fecskendőket,

Házi kutakat, vízvezetéseket és kisebb fecskendőket,
Borgépeket és hozzátartozó részeket,
Konyhaeszközöket.

Legjobb minőségű szénkénegező gépek és Vermorel permetező gépek.

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acéltől lampákból, csengők, kürtök stb. felszerelési tárgyakkal és a legjobb minőségű kerékpárgummikból állandó, nagyválasztéku raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítenek.

Puch-motorkerékpárok és autómobilok tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becserélünk.

Kedvező részletfizetések!

Árjegyzék ingyen.

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és műhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legújabbak miatt is minden varrógépért 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

éshanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.